

тиката може да бъде написана да речем във вид на есе. Разбира се, че може. Ала това се отнася до формата изобщо, която авторът избира по своя воля и не се отнася до основната същност на критиката. Есето си остава преди всичко есе, дори и когато е критическо. Това значи, че то сигурно ще запази един от най-характерните, най-честите свои белези — субективността на автора му, и когато е есе критическо, критиката в него ще бъде в повечето случаи субективна, т. е. ще бъде критика не от най-високо качество.

Такава критика би оправдала твърде разпространеното предубеждение за нея самата, за критиците изобщо, че са неуспели поети, художници и така нататък; че дълбоката, скритата подбуда едва ли не за всяка критика е завистта и злобата, злорадството и отмъстителността. Злобата и отмъстителността на неуспелия. Това е несъмнено едно също така злобно предубеждение. Истината за добрата критика е, че тя си остава една от светлите прояви на творческия човешки дух, проява и дейност, чийто присъщ белег е доблестта и изобщо високата нравственост.

ЗА СМЕЛОСТТА НА КРИТИКА

Светослав Минков

Много се е говорило за литературната критика, затова аз няма да повтарям познати вече неща, а ще се спра само на една гузно спотайвана подробност във връзка с бягството на критиката от съвременните проблеми и явления.

Общозвестен е фактът, че у нас има някои писатели, които още приживе са се оградили с неоспоримото право да минават за класици. Издигнати по щастливо стечение на обстоятелствата на почетна висота, тия съмнителни кумири със скромно дарование са типични продължители на култа към личността. Техните явни творчески несполуки и слабости не само великодушно се премълчават, но дори са обект на постоянни венцехваления от страна на критиката. Произведенията им се издават и преиздават в масови тиражи на неспирен конвейер, разпространяват се по училища и просветни кръжоци, втълпяват се в беззащитните читателски мозъци наред с творбите на Ботев, Вазов, Йовков, Елин Пелин. Ако някой критик дръзне да се усъмни в безсмъртието на тия псевдокласици — тежко му. Срещу него веднага се изсипват всякакви хули, клевети и лъжливи обвинения и нещастникът е лишен дори от възможността да потърси удовлетворение чрез съда, защото е „неудобно“ да се помрачава публично ореолът на официално признатия лавроносец.

Така се насажда угодничеството и търпимостта в критиката, която не може да каже истината било поради чувството за самосъхранение, било поради стремежа към лично преуспяване. А време е вече, след дългогодишното робуване на разни догми и теории, да настъпи пълно освобождение, като се счупят веднъж завинаги веригите на страха, оковаващи все още съвестта на мнозина критици. Крайно време е бойната флотилия на критиката да дигне котва от тихия академически залив на Любен Каравелов и да навлезе смело в бурното море на нашата съвременност, с насочени оръдия срещу нмните величия и пиратите в литературата.